

Клінтона, [...] а тепер він очолює передвиборчу кампанію пані Клінтон. Як бачимо старе слово *financier* не задовольняло англійців. *Moneyman* – це його повний синонім. Оскільки в українській мові існує його еквівалент, ми обрали саме його.

Світова фінансова криза призвела до створення багатьох економічних неологізмів. *So changes to house prices aggravate the economic cycle. Recent research by the IMF finds that a quarter of the 100-odd recessions since 1960 have been associated with house-price busts and that these contractions “are deeper and last longer than other recessions do”.* – Отже, зміни цін на житло погіршують економічний цикл. Нещодавнє дослідження МВФ показало, що *четверть зі ста злишком економічних спадів з 1960 року пов’язані з падінням цін на житло і, що ці скорочення є “глибшими і тривалишими, ніж інші економічні спади”.*

China is ready to introduce new economic stimulus package “at any time”, Premier Wen Jiabao has said. Цей неологізм перекласти важче, але врахувавши макроконтекст, ми дійшли висновку, що переклад має бути калкою: *Прем’єр-міністр Китаю Вен Джиабאו повідомив, що його країна готова запровадити новий пакет заходів для підтримки економіки “у будь-який момент”.*

Особливо важливу роль контекст відіграє при перекладі запозичень. *The longevity of the Japanese is often attributed to their diet of fresh fish, vegetables and tofu but there’s more to Japanese cuisine than sushi.* Трю *okonomiyaki* – a savoury pancake you grill yourself at the restaurant table, *Sauce Kastudon* – a pork cutlet in bbq-style sauce, or *yaki-soba* – fried noodles – all absolutely delicious. Добре, що після назв невідомих японських страв дається пояснення, і перекладач легко впорається зі своїм завданням: *Довголіття японців часто приписується їхній їжі – свіжа риба, овочі і тофу (японський соєвий сир), але кухня Японії не зводиться до одних лише сусі. Спробуйте окономіякі – смачний пиріг, який Ви самостійно смажите на грилі за столиком у ресторані, Соc Кастудон – свинячу котлету у соусі, схожому на соус-барбекю, чи які-соба – смажену локшину – усе це неймовірно смачно.*

Якщо ж немає доведеться спиратись на контекст, а можливо й шукати еквівалент у мові-запозичення. *A change in Japan’s tax laws has encouraged small and midsize kura to produce more profitable, premium sake, a move that has ignited the current fad for ji-zake.* Це речення вже не так просто перекласти. Знаючи, що *sake* – це рисова горілка, припускаємо, що *kura* – це завод, де виготовляється даний алкогольний продукт. Враховуючи, що мова йдеться про малі підприємства, можна здогадатись, що *джізаке* – це місцеве sake. Отже, маємо такий переклад: *Зміни у японському податковому законодавстві посприяли тому, що невеликі та середні за розміром заводи почали випускати більш прибуткове sake преміум-класу, що спровокувало попит на джізаке, місцеве sake.*

Ситуативний (екстралінгвальний) контекст – це контекст, у якому відповідник визначається не на основі мовного оточення, а на основі фонових знань перекладача (ерудиція, кругозір, професійні навички). Він охоплює обставини, час і місце, до яких відноситься висловлювання, а також будь-які факти реальної дійсності, знання яких допомагає рецептору (і перекладачу) правильно інтерпретувати значення мовних одиниць у висловлюванні. Бо до мовної компетенції перекладача належить не тільки знання мов, а й знання культури відповідних мовних просторів [2]. Інколи для вірного розуміння та